

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЛІДЕРСТВО ТА ТРЕНІНГИ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ

спеціальність	Не обмежено	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Не обмежено	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Данченко Ірина Олексіївна

Вища освіта – спеціальність педагогіка/психологія

Науковий ступень – доктор педагогічних наук 13.00.07 – теорія та методика виховання.

Вчене звання – доцент, професор кафедри ЮНЕСКО та соціального захисту.

Досвід роботи – більше 13 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Авторка монографії «Формування соціальної зрілості студентів закладів вищої освіти аграрного профілю», а також навчально-методичного посібника та більше 20 методичних вказівок для семінарських робіт, самостійної роботи та контролю знань здобувачів вищої освіти з курсу «Психологія та соціологія»;
- Міжнародний сертифікат науково-педагогічного стажування в Куявському університеті у Влоцлавеку (Республіка Польща) у період з 3 серпня по 11 вересня 2020 року на тему «Педагогічна та психологічна освіта як складова частина системи освіти України та країн ЄС» за фахом «Педагогічні та психологічні науки» в обсязі 6 кредитів (180 годин)
- Підвищення кваліфікації за програмою «Креативні підходи та методи активізації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (180 годин – 6 кредитів ЄКЕС). Термін навчання 02.10.23 – 12.11.23 р. Свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV-021001-PSAU від 12.11.23
- Співавторка 5 тематичних публікацій;
- Учасниця наукових і методичних конференцій.

	Телефон	+380955152272	електронна пошта	irinadanchenco@btu kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle Google Classroom

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у студентів наукових і професійних знань у сфері ефективного лідерства, розвиток психологічної культури майбутнього керівника і освоєння технологій створення і просування особистого бренду керівника-лідера, активізація лідерського потенціалу як сукупності умінь самоуправління і управління іншими людьми.
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, тестовий контроль, командна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредитів ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин семінарських; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	Вчасна підготовка до семінарських занять, виконання практичних завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	ІЗ. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.	Програмні результати навчання	ПРН 1. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Основи ефективного лідерства

Лекція 1.	Лідерство як соціально-психологічний феномен	Семінарське заняття 1 (СЗ)	Предмет, завдання, проблематика дисципліни. Визначення основних понять. Класичні теорії лідерства у зарубіжній психології. Сучасні теорії лідерства. Лідерство як спосіб життя.	Самостійна робота	Сучасні напрямки дослідження закономірностей розвитку особистості Соціально-психологічні теорії розвитку особистості Сутність процесу соціалізації особистості Вплив культурного середовища на формування Я-концепції Психосоціальний розвиток як проблема соціальної роботи Права і свободи особистості в сучасному суспільстві. Соціальна психологія груп та групової взаємодії. Основи професійного спілкування фахівця. Самопрезентація, самовираження і комунікація
Лекція 2	Лідерство в організаціях	СЗ 2	Лідерство і керівництво. Лідерство і влада. Форми влади. Підходи до управління. Принципи та методи управління. Причини невдач в управлінні. Довіра в організації. Здатність лідера чути і делегувати повноваження		

Лекція 3.	Лідерство і команда	СЗ 3	Суть команди - люди, об'єднані спільною метою. Переваги роботи в команді. Високоєфективні команди. Якості, необхідні для створення ефективної та злагодженої команди. Керівництво синергетичною командою.		лідера у публічному просторі. Комунікація лідера: поняття, види, форми. Сутність поняття «маніпуляція». Характерні ознаки та особливості маніпуляції. Вплив на свідомість. Вплив на підсвідомість. Прийоми маніпуляції.
Лекція 4.	Лідерство як місія	СЗ 4	Організаційні бар'єри в керівництві. Культура - структура - поведінка. Свобода для діючих лідерів. Цінності, спілкування і свобода. Бачення. Створення атмосфери довіри. Трансформаційне лідерство. Розвиток лідерського потенціалу. Сила впливу та лідерства. Харизматичне лідерство. Надихаюче лідерство. Приклад для наслідування.		Моделювання кластеру лідерських якостей. Поради мотиваторів, коуч-консультантів, успішних бізнесменів щодо реалізації лідерського потенціалу особистості. Обов'язкові якості лідера. Розвиток емоційного інтелекту лідера. Ірраціональне у лідерстві. Поради успішних людей з саморозвитку лідерських якостей
Тренінги особистого зростання					
Лекція 5.	Лідерство і саморозвиток	СЗ 5	Типи природних лідерів. Типи лідерів в практиці національних ділових відносин. Типи лідерів в країнах з високорозвинутою економікою. Структура образу лідера. Способи позиціонування лідерських якостей. Бажання діяти. Відповідальність. Почуття залученості. Самодисципліна. Лідерство і емоційний інтелект. Лідерство і емпатія. Лідерство і здатність чути. Лідерство і впевненість. Особисті якості та портфоліо лідера.	Самостійна робота	Лідерські здатності відомих полководців минулого. Олександр Македонський. Пірр Епірський. Ганнібал. Спартак. Юлій Цезар. Святослав Войовник. Іван Сірко. Петро Конашевич-Сагайдачний. Чінгізхан (Темучін). Тамерлан. Жанна д'Арк. Наполеон Бонапарт. Приклади політичного лідерства у світовій історії. Лідерство в культурі і мистецтві, спорті. Релігійне і духовне лідерство. Лідери-господарники України. Тренінг профілактики професійного вигорання.
Лекція 6.	Стратегія і тактика публічного виступу лідера.	СЗ 6	Техніка ефективного публічного виступу. Схеми виступів. Час і правила концентрації уваги аудиторії. Ефективні прийоми впливу на масову психологію. Мовні стратегії в публічних виступах. Сугестивні методики.		
Лекція 7.	Методологічні та практичні засади тренінгу особистого зростання	СЗ 7	ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТРЕНІНГІВ Соціально-психологічний тренінг як засіб розвитку компетентності у спілкуванні Правила участі в тренінгу Стадії розвитку груп (групова динаміка) Ефективність тренінгу		
		СЗ 8	ПРАКТИКА ТРЕНІНГІВ Соціально-психологічний тренінг для керівників або тренінг управління персоналом. Тренінг розв'язання конфліктів.		

			Майндфулнесс підхід у тренінгах розвитку автентичності.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Данченко І., Тюріна В. Врахування особливостей кліпового мислення в процесі здійснення професійної підготовки студентів у закладах вищої освіти. *Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference* (Vol. 3), February 12, 2021. Pisa, Italian Republic: NGO European Scientific Platform
2. Данченко І., Соціально-демографічна криза в Україні. Наука та освіта під впливом глобальних викликів : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Міжнародний гуманітарний дослідницький центр (Чернігів, 30 січня 2024 р). *Research Europe*, 2024. 256 с., с. 141 -145. (Україна).
3. Данченко І.О. Тюріна В.О., Марченко О.Г., Іванов С.О., Короткевич Р.О. Гнучкі уміння (soft skills) як професійно значущі уміння майбутніх фахівців. The 5th International scientific and practical conference “Modern technologies and processes of implementation of new methods” (February 06 - 09, 2024) Madrid, Spain. International Science Group. 2024. 368 p. с. 275 -278. (Іспанія).
4. Тюріна В.О., Данченко І.О., Марченко О.Г. Формування управлінської компетентності майбутніх працівників сектору безпеки й оборони в процесі професійної підготовки // The 4th International scientific and practical conference “The world of modern technologies and inventions” (October 10 – 13, 2023) Vienna, Austria. International Science Group. 2023. 329 p., P.187-190 (Австрія).
5. Тюріна В.О., Данченко І.О. Емоційний інтелект як фактор формування професійної компетентності майбутніх офіцерів сектору безпеки й оборони України // Scientific method: reality and future trends of researching: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference, August 25, 2023. Zagreb, Republic of Croatia: European Scientific Platform, P.179-182 (Хорватія).
6. Тюріна В.О., Данченко І.О. Формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти. // Актуальні проблеми викладання освітніх компонент соціально-гуманітарного спрямування у вищій школі Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції (15-16 червня 2023). Херсон: Херсонська державна морська академія, 2023. – 330 С.76-82. (Україна).
7. Данченко І.О., Тюріна В.О. Освітнє середовище як багаторівнева система формування особистісних та професійних компетенцій студентів закладів вищої освіти studia slobozhanica:// Матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції «Слобожанський гуманітарій – 2023» (Харків, ДБТУ, 6 квітня 2023 р.). – Харків, 2023. – 183 С.70-77. (Україна).

1. ПСИХОЛОГІЯ: навчально-методичний посібник для здобувачів інженерних спеціальностей / І.О. Данченко, Н.І. Моїсєєва., Г.Ю. Омельченко – Харків: ХНТУСГ, 2020. – 292 с.
2. Лідерство та тренінги особистого зростання: методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання спеціальності 054 Соціологія / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко, Н.І. Моїсєєва. – Харків, 2023. – 40 с
3. Лідерство та тренінги особистого зростання: методичні вказівки для проведення семінарських занять з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання спеціальності 054 Соціологія / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко, Н.І. Моїсєєва. – Харків, 2023. – 36 с.
4. Лідерство та тренінги особистого зростання : курс лекцій для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навч. спеціальності 054 Соціологія / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко, Н.І. Моїсєєва. – Харків, 2023. – 130 с.
5. Лідерство та тренінги особистого зростання: тестові завдання для перевірки знань та умінь здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання спеціальності 054 Соціологія / ДБТУ ; уклад. І.О. Данченко, Н.І. Моїсєєва. – Харків, 2023. – 36 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА

БАЛИ

ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ

Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.